

TEORIJE VODSTVA

Prof.dr.sc. Zdenko Klepić

UVOD

- Pojava teorije menadžmenta, pa tako i vodstva kao njegovog sastavnog dijela, novijeg je datuma, tj. stara je tek nešto više od sto godina.
- Od tada pa do danas razvijene su različite teorije,
- U najranijim radovima istraživači su tragali za jedinstvenim setom karakteristika koje određuju efektivnog vođu,
- Načinjen pomak u potrazi za univerzalnim stilom efektivnog vodstva,
- Nakon toga uočili da ne postoji univerzalni stil i utvrdili su da je vodstvo određeno karakteristikama situacije, karakteristikama menadžera (vođa) i podređenih.
- Kao i svaki razvoj, svaki noviji teorijski pristup se ne može promatrati izolirano nego kao nešto što je dodatak ili nešto što je imalo uporište pa makar i kritičko u prethodnim teorijskim pristupima i spoznajama.

TEMELJNE SKUPINE TEORIJSKIH PRISTUPA VODSTVU

- Pristup temeljen na osobinama vođe,
- Pristup temeljen na ponašanju vođe,
- Kontigencijski pristup vodstvu,
- Novije vrijeme – Suvremeni stilovi vodstva

PRISTUP TEMELJEN NA OSOBINAMA VOĐE

- Osnova prvih teorija bila da se vođe rađaju a ne stvaraju,
- Datira još od starih Grka i Rimljana, a bila je osnova prvih teorija i studija vodstva koje su se pojavile sredinom prošlog stoljeća,
- Istraživači pokušavali identificirati fizičke i mentalne osobine te osobne karakteristike vođa.
- Ova teorija, koja je poznata još od antičkih vremena, prepoznata je među brojnim autorima i istraživačima kao teorija velikih ljudi (teorija velikih ličnosti, teorija velikog čovjeka, ..).

R.M.STOGDILL

- U svojim ranijim radovima, još 1948 godine, istakao pet ključnih osobina vođe, a kasnije je ustanovio da su različiti istraživači identificirali specifične osobine povezane sa sposobnošću vodstva:
- Pet fizičkih osobina (kao što su energija, pojava i visina),
- četiri osobine inteligencije i sposobnosti,
- šesnaest karakteristika osobnosti (kao što su prilagodljivost, agresivnost, entuzijizam i samopouzdanje),
- šest osobina povezanih sa zadatkom (kao što su žudnja za postignućem, upornost i inicijativa), te
- devet socijalnih karakteristika (kao što su spremnost na suradnju, vještine ophođenja s ljudima te administrativne sposobnosti).

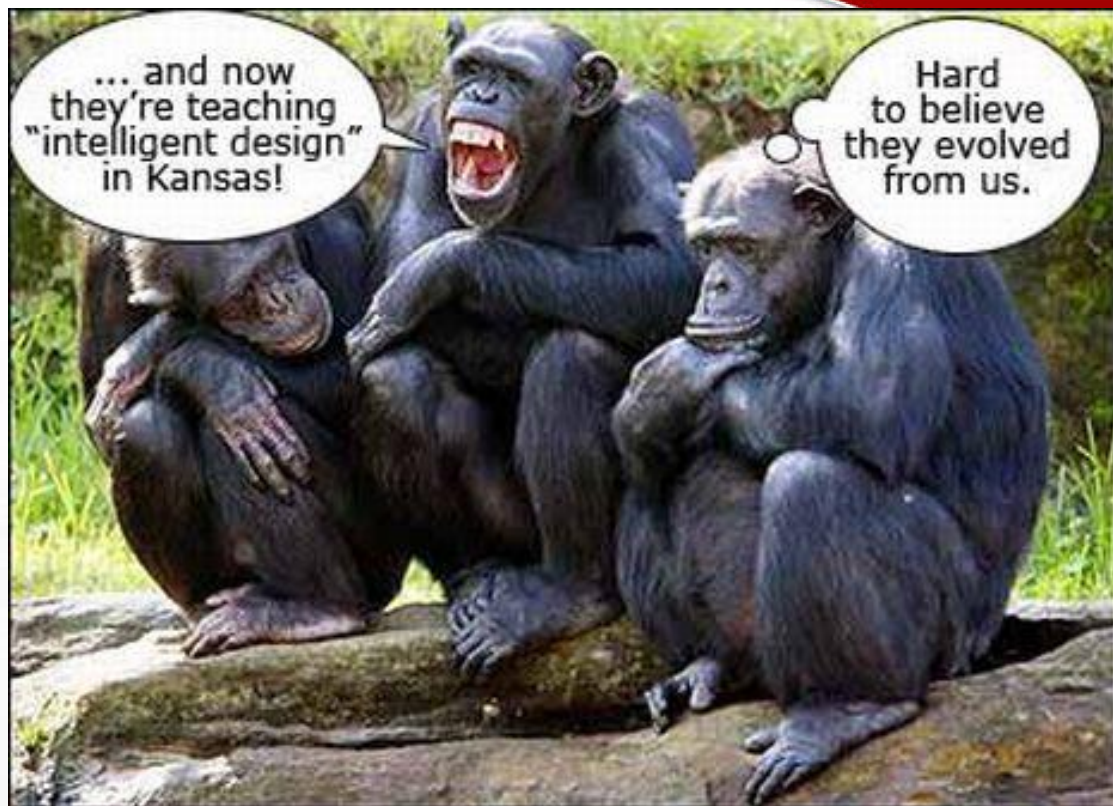
C.B. HANDY

● Ističe sljedeće karakteristike koje vođa mora posjedovati:

- inteligenciju,
- inicijativu,
- samouvjerenost,
- entuzijizam,
- društvenost,
- hrabrost,
- imaginaciju,
- energiju, itd.

● Naglašava –

- teško očekivati da pojedinci imaju sve navedene karakteristike,
- moguće da ih neki ljudi, koji su uspješni vođe nemaju.

HELLRIEGEL I SLOCUM

Fizičke osobine	Mlađih godina, energičan, dopadljive vanjštine, visok, vitak
Socijalna pozadina	Obrazovan u prikladnim školama i društveno istaknut, uspinje se na društvenoj ljestvici
Osobne karakteristike	Prilagodljiv, agresivan, emocionalno stabilan, dominantan, samouvjeren,
Socijalne karakteristike	Šarmer, taktičan, popularan i kooperativan
Karakteristike u odnosu na zadatak	Tjera na isticanje, spremno prihvaća odgovornost, inicijativan, orijentiran prema zadatku, posjeduje dobre interpersonalne sposobnosti

OTVORENO PITANJE

- Jesu li ove karakteristike određene rođenjem ili
- Mogu li se naučiti kroz obrazovanje i iskustvo

C. LEVICKI – istaknutiji predstavnik teorije da se vođe rađaju

- zastupa tezu da je vođenje genski određeno pa se vođe po njegovu mišljenju rađaju, a ne stvaraju.
- Ne odbacuje odgoj, obrazovanje i iskustvo, ali ipak prednost daje prirodnome talentu.
- Kaže da se vođe rađaju sa setom genskih predispozicija, koje predstavljaju sirovi materijal koji se oblikuje kroz odgoj, školovanje, iskustvo i okolinu.
- Ističe da već u djetinjstvu postoje znaci vođe koji se manifestiraju, a koji se kroz školovanje i posao razvijaju kao što su:
 - neovisan duh sa sposobnošću dobre procjene,
 - specijalni znaci vodstva poput dostojanstva, samopoštovanja i poštovanja drugih,
 - brzo savladavanje novih zadataka i ispunjen privatni život,
 - lako sklapanje poznanstava i prijateljstva itd.

MOJE UVJERENJE

- Ove teorije treba promatrati u kontekstu vremena kome su nastajale,
- Svaka osoba pa tako i vođa se rađa sa određenim osobinama, koje se dalje tijekom vremena oblikuju pod utjecajem okoline, učenja, iskustva itd.
- Za uspješno vodstvo potrebno je imati talenta, kao što je to slučaj sa raznim umjetnicima, , ali taj talent ne jamči dobrog vođu ukoliko se ne uključe ostali elementi vodstva, poput situacije, okoline, sljedbenika, zadatka itd., te razvijanja toga talenta kroz učenje, iskustvo i sl..

Hvala na pozornosti

